

Một số điểm sửa đổi trong quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp

Theo số liệu thống kê qua các năm có thể thấy rằng 90% các hành vi xâm phạm quyền liên quan đến sở hữu công nghiệp tại Việt Nam đều được giải quyết qua biện pháp xử phạt hành chính, việc này thuộc thẩm quyền của các cơ quan Nhà nước thực thi như Thanh tra Bộ Khoa học và Công nghệ, Ủy ban Nhân dân các cấp hoặc Quản lý Thị trường. Điều này tạo nên sự riêng biệt và đơn nhất trong hoạt động thực thi và bảo vệ quyền sở hữu công nghiệp tại Việt Nam so với các nước trong khu vực và quốc tế.

Những cuộc tranh luận và bàn cãi về việc sửa đổi các thực tiễn đã diễn ra trong suốt hàng thập kỷ qua với mục tiêu chung đưa thực thi quyền tại Việt Nam bắt kịp với xu thế toàn cầu, và do đó, các chế độ nước ngoài có thể tiếp cận dễ dàng hơn.

Theo xu hướng nêu trên, ngày 01/07/2021, bản dự thảo mạnh mẽ liên quan đến vấn đề trên đã được trình lên Chính phủ Việt Nam.

Trong bản dự thảo sửa đổi này, phạm vi hành vi vi phạm/xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ được xem là đối tượng của biện pháp xử phạt vi phạm hành chính đã thu hẹp đáng kể, cụ thể là biện pháp xử phạt vi phạm hành chính sẽ được áp dụng cho một nhóm nhỏ gồm vi phạm/xâm phạm quyền với quyền tác giả và quyền liên quan, nhãn hiệu, chế độ địa lý và giống cây trồng. Trong khi các hành vi vi phạm/xâm phạm quyền khác liên quan đến sáng chế, kiểu dáng công nghiệp, thiết kế bố trí mạch tích hợp bán dẫn, tên thương mại, bí mật kinh doanh và các hành vi cạnh tranh không lành mạnh (bao gồm cả tranh chấp tên miền) sẽ được xử lý bởi các Tòa án liên quan theo thủ tục tố tụng dân sự.

Có thông tin rằng đa số các thành viên Chính phủ đã đồng ý với dự thảo này. Tuy nhiên, dự thảo trên sẽ chính thức được Quốc hội quyết định trong kỳ họp tiếp theo.

Trong một diễn biến khác, Nghị định số 99/2013/NĐ-CP ngày 29/08/2013, được coi là văn bản pháp luật quan trọng của chính phủ Việt Nam quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp hiện đang trong quá trình sửa đổi, bổ sung một số điều. Mặc dù bản dự thảo cập nhật nhất, tính đến ngày 18/06/2020, được gọi tắt là Dự thảo sửa đổi Nghị định 99 không thể hiện được sự thay đổi trong phạm vi của đối tượng vi phạm sẽ áp dụng biện pháp xử phạt vi phạm hành chính như được thảo luận ở bên trên, bản dự thảo này bao gồm một vài điểm đáng chú ý như được trình bày dưới đây:

- Dự thảo sửa đổi này bổ sung quy định xử phạt hành chính đối với hành vi xuất khẩu hàng hóa giả mạo hoặc mang dấu hiệu xâm phạm quyền đối với nhãn hiệu, chỉ dẫn địa lý, tên thương mại, kiểu dáng công nghiệp và xuất khẩu hàng hóa/dịch vụ có gắn chỉ dẫn thương mại lên hàng hóa/dịch vụ gây nhầm lẫn cho công chúng và chỉ thị kinh doanh, hoạt động kinh doanh, hoặc nguốn gốc thương mại.

Lưu ý thêm rằng trong Nghị định 99 hiện hành, hành vi xuất khẩu nêu trên không nằm trong đối tượng xử phạt hành chính. Việc bổ sung hành vi xuất khẩu này vào phạm vi của Nghị định 99 nhằm đảm bảo tuân thủ các cam kết của Việt Nam tại Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) và Hiệp định thương mại tự do Liên minh châu Âu-Việt Nam (EVFTA).

- Một sửa đổi khác là việc tăng mức xử phạt đối với hành vi chỉ dẫn sai liên quan đến bảo hộ quyền sở hữu công nghiệp (ví dụ, dấu hiệu R tròn) đã tăng từ mức phạt tiền nhỏ, chỉ khoảng “500.000 đồng đến 1.000.000 đồng” (xấp xỉ 20 đến 40 Đô-la Mỹ) thành phạt tiền khá lớn từ “10.000.000 đồng đến 20.000.000 đồng” (xấp xỉ 430 đến 860 Đô-la Mỹ).

- S a  i, b  sung quy định r  r ng v  hành vi s n xuất h ng hóa x m phạm quyền   i v i nh n hi u, ch    n   a l y, t n th ng m i, ki u   ng c ng nghiệp   c   nh nghi a c  th  bao gồm: “Thi t kế, ch  t o, gia c ng, l p r p, ch  bi n,   ng g i h ng hoá mang   u hi u x m phạm quyền   i v i nh n hi u, t n th ng m i, ch    n   a l y, ki u   ng c ng nghiệp.”
- Nghi    nh 99 hiện hành   ng quy định r  r ng hành vi qu  c nh h ng hóa x m phạm l  hành vi xâm phạm quyền      p   ng c c bi n pháp h nh chính. Tuy nhiên, trong b n d  thảo sửa đổi Nghi    nh 99, hành vi qu  c nh” h ng hóa x m phạm   ng   c    xuất lo i b . D  thảo sửa đổi Nghi    nh 99 kh ng   ra ra bất kỳ gi i th ch, l y do n o cho s  thay đổi này.
-    t ng c ng quyền t  quyết của nguy n   n v  b    n trong c c th  t c hành chính liên quan   n s  h u tr  t , d  thảo sửa đổi Nghi    nh 99 b  sung th m m t   u kho n r  r ng hơn v  quyền của c c b n trong m t th  t c hành chính   c y u c u ng ng hoặc   nh ch  x  l  v  việc v  nh ng y u c u    c  th    c s    ng l m c n c     c  quan thực thi ng ng hoặc ho n v  việc.

D  thảo sửa đổi Nghi    nh 99      c trình Ch nh ph  ph    y t v  d  ki n th ng qua vào cuối năm nay, t c l  s  b t   u c  hi u lực vào   u n m sau (2022).

—